

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/152/2023
Identifikačné číslo spisu:	7511216443
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7511216443.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C.O. W., narodeného X. P. XXXX, O., C. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Habiňákovou, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej U. P., narodenej XX. Y. XXXX, O., F. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Alena Zadáková - advokát s. r. o., Košice, Kováčska 32, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K3-18C/221/2011 (predtým Okresný súd Košice - okolie pod sp. zn. 18C/221/2011), o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. apríla 2023 sp. zn. 2Co/93/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. K3-18C/221/2011-401 zo dňa 28. 6. 2021 určil, že žalobca C. W. je výlučným vlastníkom novovytvorených parciel CKN č. XXXX/XX - zastavaná plocha o výmere 105 m² a CKN č. XXXX/XX - zastavaná plocha o výmere 13 m², kat. úz. A. M., ktoré vznikli odčlenením z parcely CKN č. XXXX/X, zapísanej na LV č. XXX pre kat. úz. A. M. v zmysle geometrického plánu č. XXC/XXX/XXXX-X/XXXX zo dňa X. X. XXXX, ktorý vyhotovil G.. P. U. F., znalec z odboru geodézie a kartografie a ktorý bol úradne overený Okresným úradom Košice - okolie, katastrálnym odborom dňa XX. X. XXXX pod č. XXX/XX a ktorý je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku. Žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania vo výške 100 % a štátu priznal náhradu trov konania voči žalovanej vo výške 100 % s tým, že trovy budú vyčíslené samostatným uznesením súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

1.2. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. A. M., a to parcely č. XXX/X (teraz XXXX/X), zapísanej na LV č. XXX a žalovaná je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, a to parcely č. XXX/X (teraz č. XXXX/X), zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. A. M., tieto parcely spolu susedia. Žalovaná voči žalobcovi podala žalobu o zdržanie sa rušivých zásahov a odstránenie murovaného oplotenia, toto konanie je vedené na Mestskom súde Košice pod sp. zn.

18C/489/2010. Žalobca tvrdil, že tak, ako je oplatenie postavené, ohraničovalo parcelu v jeho vlastníctve, pričom tieto nehnuteľnosti nadobudol ešte jeho otec C. W. s bratom U. W.. Po otcovi dedil on spolu s bratom a sestrou, pričom podiel otcovho brata U. nadobudla právna predchodkyňa žalovanej. Ešte v roku 1990 bola vyhotovená dohoda o zrušení a vzájomnom vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, a to tak, že novovytvorené parcely XXX/X a XXX/X nadobudol on - žalobca a brat P. a právna predchodkyňa žalovanej sa stali výlučnými vlastníkmi parcel č. XXX/X a XXX/X. Žalobca uviedol, že po smrti otca vstúpil do užívania predmetných nehnuteľností so stavom, aký bol v prírode ohraničený oplatením a rozsah tohto užívania mu bol zrejmý najmenej od roku 1950 a ani po uzavretí už spomínanej dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa stav v prírode nezmenil. Žalobca len vykonal opravu tohto oplatenia ale na pôvodných základoch. Ani žalovaná, ani jej právna predchodkyňa nenamietali jeho užívanie a pokojnú držbu, vzťahy medzi nimi boli korektné, kým v roku 2007 zistil, že mu osvedčením o vydržaní zaniklo právo k stavbe, ktorej bol vlastníkom na základe dedenia po otcovi. Parcela č. XXX/X pôvodne patrila cirkvi a v prírode bola užívaná ako prístupová cesta k ich nehnuteľnostiam. Žalobca svoju žalobu právne odôvodnil vydržaním s tým, že splnil všetky podmienky, ktorý tento inštitút vyžaduje, keďže do užívania sporných nehnuteľností vstúpil v roku 1990, užíval ich po dobu viac ako 10 rokov, držba bola nepretržitá, bol dobromyseľný a ničím nerušený. Naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva odôvodnil tým, aby užívací stav bol zapísaný aj v správe katastra, keďže vlastnícke právo nadobudol vydržaním.

1.3. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť. Uviedla, že predchádzajúce oplatenie bolo vytýčené na končiackej parcele č. XXX/X a nemalo žiadne základy, bolo urobené tak, že do zeme boli vo vzdialenosti 6 - 7 m osadené hrubé drevené hranoly, cez tie boli natiahnuté 3 pásy ostnatého drôtu. Keď žalobca začal robiť oplatenie do terajšej podoby, bol mu zo strany jej otca vyslovený názor, aby robil oplatenie na parcele, ktorú vlastní, hoci vtedy ešte nevedela jej rodina, kto je vlastníkom parcely č. XXX/X. Žalobca si časť tejto parcely totiž priradil k svojej parcele. Dňa 4. 10. 2007 jej matka nadobudla vlastnícke právo k parcele č. XXX/X zámennou zmluvou s Rímskokatolíckou cirkvou, Arcibiskupstvom Košice, o čom bol žalobca písomne informovaný a bol vyzvaný na usporiadanie vlastníckych vzťahov. Žalobca podľa nej veľmi dobre vedel, že má oplatenie na cudzom pozemku a má za to, že do októbra 2007 oprávnená držba nemohla existovať, inak by ich arcibiskupský úrad o tom, že niekto má parcelu v oprávnenej držbe informoval. Preto je presvedčená, že žalobca parcelu užíva neoprávnene.

1.4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 872 ods. 6, § 132 ods. 1, 2, § 134 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Poukázal na to, že vydržanie nehnuteľností bolo možné na Slovensku od 1. 1. 1951 do 1. 4. 1964 a neskôr od 31. 3. 1984 do 31. 12. 1991 a na základe súčasného znenia zákona účinného od 1. 1. 1992. Účinky vydržania podľa § 134 Občianskeho zákonníka v znení po 1. 1. 1992 mohli nastať vzhľadom na prechodné ustanovenie § 872 ods. 6 OZ. K nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním mohlo dôjsť, pokiaľ v dobe po nadobudnutí účinnosti novely zák. č. 509/1991 Zb. boli splnené predpoklady vydržania. Do doby, po ktorú mal oprávnený držiteľ vec v držbe, je treba pre účely vydržania započítať i dobu vykonávanú pred 1. 1. 1992 aj v prípade, ak by išlo o vec, ktorú v tej dobe nebolo možné vydržať.

1.5. Vykonaným dokazovaním mal prvostupňový súd preukázané, že viacero susediacich nehnuteľností tvoriacich majer - usadlosť, ktoré boli uvedené v pozemkovoknižnej vložke č. XXX kat úz. A. M. nadobudli dňa 24. 10. 1930 P. W. a manželka W. P. titulom pridelenia. Neskôr na základe skutočného rozdelenia a to dňa 4. 2. 1938 a 9. 12. 1950 nehnuteľnosti nadobudli U. W. a C. W., každý v 1/2 k celku. Podiel U. W. nadobudla v roku 1978 jeho manželka P., rod. L., po ktorej v roku 1987 titulom dedenia nadobudla podiel F.A. C. - W.. Po C. W. v roku 1984 spoluvlastnícky podiel nadobudli C. W., P. W. a P. M.. Nehnuteľnosti sa užívali spoločne, až kým si spoluvlastníci podielové spoluvlastníctvo v roku 1990 nevyporiadali. Za tým účelom došlo k zmene hraníc medzi parcelami č. XXX/X a XXX/X a medzi parcelami č. XXX/X, XXX/X a XXX/X. Vnútri celej usadlosti sa určili nové hranice železnými rúrkami. Čo sa týka parcely č. XXXX/X, tá je okrajovou parcelou usadlosti a bola v prírode oplatená železničnými podvalmi, troma pásmi ostnatého drôtu a z južnej strany bola veľká zelená vstupná brána, ktorá po vyporiadaní dohodou pripadla k parcele vo vlastníctve F.A. C. - W.. Staré oplatenie na parcele č. XXXX/X odstránil P. W., asi o dva roky na to, v roku 1991, žalobca v celej línii so zelenou bránou

postavil oplotenie z betónových stĺpov a pletiva. Neskôr asi v roku 2003 na mieste týchto betónových stĺpov vyhotovil aj murované oplotenie. Matka žalovanej, p. C. - W., ako nová vlastníčka parcely č. XXXX/X v roku 2007 vyzvala žalobcu, aby ju prestal užívať.

1.6. Súd prvej inštancie vzal do úvahy hlavne svedecké výpovede v konaní vypočutých svedkov, ale aj argumentáciu sporových strán. Vyhodnotil vykonané dôkazy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že právni predchodcovia žalobcu a žalobca sa riadili pri užívaní pozemkov podľa oplotenia nehnuteľnosti v prírode. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že vzťahy medzi žalobcom a rodinou žalovanej boli dobré, dokonca otec žalovanej žalobcovi pomáhal aj v realizácii murovaného oplotenia tým, že v južnej časti mu poskytol robotníkov a v západnej časti mu dokonca zaplatil betónový základ z vďaky, že žalobca v juhozápadnom rohu svojho pozemku na parcele č. XXXX/X posunul oplotenie do svojho pozemku a súhlasil s prekladaním panelov tak, aby zákruta nebola ostrá pre nákladné autá. Takáto pomoc otca žalovanej pri zhotovovaní murovaného oplotenia žalobcom je nepochopiteľná s nasledujúcimi argumentmi, že v tom čase aj predtým mal upozorňovať žalobcu na nesprávnosť hranice jeho pozemku. Súd dospel k záveru, že žalobca vstúpil do užívania nehnuteľnosti parcela č. XXXX/X v roku 1984 spolu so svojim súrodencami, oplotenie existovalo, bolo rešpektované a nebolo preukázané, že by mal niekto z nich pochybnosť o priebehu hranice. Cesta, ktorá mala prebiehať po parcele č. XXXX/X existovala a lemovala južný a západný okraj majera a jej umiestnenie sa nemenilo. Takto užívali nehnuteľnosť až do vyporiadania podielového spoluvlastníctva títo spoluvlastníci, ale aj po ňom. Vzhľadom na to, že ide o veľmi malý výmeru z parcely č. XXXX/X, ktorá bola priradená k parcele č. XXXX/X, bežný človek pri všetkej opatrnosti si to ani nemohol všimnúť. Žalobca nemal dôvod dávať premeriavať hranice nehnuteľností, nakoľko už boli oplotené, nehnuteľnosť poznal už ako malé dieťa, tam býval a zdedil ju po otcovi. V tomto smere mu preto súd nemohol pričítať neopatrnosť. Uvedené sa nezmenilo ani vtedy, keď bol spoluvlastníkom už len s bratom P.E. a následne po roku 2002 už sám. Súd prvej inštancie nadobudol presvedčenie o oprávnenej držbe žalobcu, ktorý zdedil nehnuteľnosť po svojom otcovi, potom sa vyporiadavalo podielové spoluvlastníctvo v roku 1990 a darovaním od brata v roku 2002 s ohľadom na skutočnosť, že medzi stranami nikdy neboli spory a už vôbec nie o hranicu. Žalobca mohol byť presvedčený, že hranica medzi parcelami je tak ako bol pôvodný plot postavený a jeho pokračovaním bola vstupná zelená brána. Pri vydržaní časti pozemku s prihliadnutím na všetky okolnosti možno spravidla považovať za ospravedlniteľný omyl, ak výmera omylom prevzatého pozemku nepresahuje 50 % pozemku skutočne nadobudnutého, čo v danom prípade splnené je. Žalobca ani jeho právni predchodcovia nemali dôvod dať nanovo zamerať hranicu, a tým ani nezistili rozpor, keďže nehnuteľnosti už boli v minulosti oplotené. Spôsobilým predmetom vydržania vlastníckeho práva je totiž aj pozemok, ktorý je časťou parcely. Súd preto dospel k záveru, že je možné žalobcovi započítať oprávnenú držbu aj jeho právnych predchodcov už od roku 1984 a žalobca sa oprávnene domáha určenia vlastníckeho práva ako aj ochrany svojho vlastníckeho práva na základe vydržania. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP a úspešnému žalobcovi proti neúspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania. Keďže v konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie, pričom súd nariadil zo štátneho rozpočtu uhradiť ustanovenému znalcovi znalečné, vzhľadom na úspech v konaní a neúspech žalovanej, tieto trovy štátu zaviazal zaplatiť žalovanú.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 27. apríla 2023 sp. zn. 2Co/93/2022 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi proti žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Stotožnil sa s dôvodmi napadnutého rozsudku a na doplnenie a zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že ak žalovaná namieta nepreukázanie nadobúdacieho titulu zo strany žalobcu, odvolací súd dal do pozornosti, že subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nie je spravidla treba, aby vydržiteľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia vlastníctva, ktorý môže byť základom pre zápis vlastníckeho práva do príslušného katastra nehnuteľností, ale postačí existencia takéhoto nadobúdacieho titulu (aj putatívneho). Tento prezentovaný názor nachádza oporu i v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/271/2007 zo 16. decembra 2008: „...Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav i jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa

prejavuje aj navonok, a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci, patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol. “ Odvolací súd uviedol, že žalobca počas celého konania konzistentne tvrdil, že nemal dôvod pochybovať o tom, že sa stal vlastníkom nehnuteľnosti, ku ktorej sa domáha určenia vlastníckeho práva, keďže od jeho detstva sa pozemok užíval tak, ako bol oplotený, teda bol dobromyseľný, že k nehnuteľnostiam nadobudol vlastnícke právo po tom, čo nehnuteľnosti dedil po otcovi a po tom, čo došlo k dohode o vzájomnom vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Tu odvolací súd poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017), dotýkajúce sa dobromyseľného nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a odkázal na ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu vo vzťahu k ochrane dobromyseľného nadobúdateľa. Zdôraznil, že musí ísť o opatrnosť normálnu, obvyklú, posudzovanú z objektívneho hľadiska a omyl držiteľa musí byť ospravedlniteľný. Ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo i napriek tomu, že držiteľ postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu po každom požadovať. Pokiaľ omyl presahuje rámec bežného obvyklého posudzovania veci, nie je ospravedlniteľný. Aj odvolací súd na základe vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie a ním zisteného skutkového stavu uveril žalobcovi, že bol dobromyseľný, nemal dôvod premeriavať pozemky, a to ani pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, keďže touto dohodou sa určovala vnútorná hranica, teda objektívne a pri náležitej opatrnosti mohol nadobudnúť presvedčenie, že časť parcely č. XXXX/X, oplotená a užívaná aj jeho právnymi predchodcami patrí k parcele č. XXXX/X.

2.1. Odvolací súd tiež uviedol, že vzhľadom na dlhodobé užívanie pozemkov ani pôvodný vlastník - Rímskokatolícka cirkev pri uzatváraní zámennej zmluvy s matkou žalovanej nemusel mať vedomosti o tom, že vymieňaná parcela je čiastočne ohradená žalobcom (právnymi predchodcami). Preto neobstojí námietka žalovanej, že by cirkev pri zámennej zmluve jej matku v prípade držby žalobcu bola upozornila. Nešlo o celú parcelu, len jej časť, preto tak ako žalobca, ani cirkev po navrátení pozemkov, ani pri primeranej opatrnosti o tom, že žalobca má oplotenie v jej pozemku s najväčšou pravdepodobnosťou nevedela.

2.2. Odvolací súd ďalej poukázal, že žalovanou namietané neuvedenie presného dátumu vstupu žalobcu do oprávnenej držby súdom prvej inštancie taktiež neobstojí, keďže v bode 37. odôvodnenia jednoznačne prvoinštančný súd uviedol, že už v roku 1984 žalobca aj so súrodencami vstúpil do užívania pozemku, parcela č. XXXX/X, oplotenie existovalo, bolo rešpektované a to sa nezmenilo ani v roku 1990 pri dohode o vyporiadaní spoluvlastníctva, ani v roku 2002 po darovaní. V bode 29. odôvodnenia súd prvej inštancie pritom zrozumiteľne a správne uviedol právny režim vydržania v jednotlivých časových obdobiach. Tvrdenia žalobcu, že v rámci vydržacej doby nebol nikým rušený a že sa mal dozvedieť o zasahovaní plotu do cudzej parcely, žalovaná relevantne nepreukázala.

2.3. V súvislosti s ďalšími námietkami žalovanej ohľadne dobromyseľnej držby žalobcu odvolací súd uviedol, že žiadne skutkové okolnosti sa nemôžu preukázať s absolútnou istotou, vždy pôjde o otázku určitej miery pravdepodobnosti. Absolútna istota je teda dôkazný štandard, ktorý nie je možné v súdnom konaní aplikovať, lebo by pri tom dôkazné bremeno prakticky nebolo možné uniesť. Preto v sporoch, v ktorých časový odstup od rozhodnej skutočnosti podstatne prekračuje i vydržacie lehoty, alebo lehoty skartačné, nie je namieste extenzívnym spôsobom spochybňovať, či otvárať záležitosti, ktoré pred mnohými desaťročiami založili právne vzťahy. Odvolací súd podporne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 1. 4. 2019 (Rv 167/2019), z ktorého vyplýva, že tridsaťročnému vydržaniu nie je treba ani titulu, ani pravosti držby, postačuje držba „bezelstná“. Pre nadobudnutie a uchovanie držby práva nezáleží na tom, či sa druhá strana dozvedela o výkonu práva alebo nie.

2.4. Tvrdenie žalovanej v odvolaní, že súd prvej inštancie prekvapivo určil, že žalobca vydržal ešte väčšiu výmeru ako žiadal žalobou nie je dôvodná. Žalobca po podaní znaleckého posudku zadaného znalcovi súdom navrhol zmenu žaloby a súd túto zmenu pripustil, teda rozhodoval o nároku žalobcu, ktorý si v spore uplatnil.

2.5. Na námietku žalovanej, že predmetný pozemok nemohol žalobca vydržať pretože vedel že ide o cestu v spoločnom užívaní, lebo v pkv. bolo zapísané užívacie právo a teda neužíval ju ako vlastnú, odvolací súd uviedol, že ide o oplotenú časť pozemku a prípadná ťarcha spočívajúca v práve prechodu nebráni vydržaniu pozemku s vlastníckymi účinkami. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s § 225 ods. 1 CSP. Žalovaná nebola so svojím odvolaním úspešná, preto má úspešný žalobca nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci).

3.1. Zopakovala, že konajúce súdy nesprávne právne vyhodnotili podmienky vydržania, a teda nesprávne právne ohodnotili nadobúdaci titul určovacieho rozhodnutia vo veci samej. Poukázala na výpovede svedkov H. W. a G. P. C. - W., ktorí zhodne konštatovali, že žalobca nemohol od momentu získania jeho pozemku XXX/X o rozlohe 896 m2 byť počas 10 ročného obdobia dobromyseľný, že mu patrí aj ním vo väčšom rozsahu od roku 1992 ohradená kultúra. V roku 1996 ho títo svedkovia informovali, že má ohradené „viac“ ako mu patrí. Dovolateľka rovnako poukázala na to, že v roku 2007 (konkrétne 15. 11. 2007) bol vykonaný vytyčovací akt - vytyčenie hraníc pozemkov medzi parcelami žalobcu a žalovanej, kde o zákonom (právnom) priebehu hranice bol informovaný aj žalobca. V protokole, ktorý je súčasťou spisu sa uvádza nasledovné: „Bol som oboznámený s priebehom vytyčovania hranice v teréne“ (C. W.)“. Ak by platila argumentácia žalobcu arobovaná súdmi, že aj sporná časť pozemku žalovanej o ktorú sa žalobou domáhal vydržania bola oplotená od roku 1984, potom by vytyčovanie hranice ani jeho prehlásenie nedávalo význam, to ani objektívne, ani subjektívne. Neobstojí preto konštatácia odvolacieho súdu v bode 21. napádaného rozsudku, a teda že ... „už v roku 1984 žalobca aj so súrodencami vstúpil do užívania pozemku parcela č. XXXX/X, oplotenie existovalo, bolo rešpektované a to sa nezmenilo ani v roku 1990 pri dohode o vyporiadaní spoluvlastníctva, ani v roku 2002 po darovaní“. Rovnako je nesprávny záver odvolacieho súdu o stotožnení sa s argumentáciou žalobcu, že sa nikdy nedozvedel o zasahovaní plotom do cudzej parcely, ak minimálne v roku 2011 bola voči nemu podaná zdržovacia žaloba, a výpovede svedkov konštatujú, že v rokoch 1996 a 1997 ho informovali o tom, že „oplotil viac ako má“ a to všetko v kontexte, ak od roku 1990 poznal presnú polohu, rozlohu ako aj zápis svojho vlastníctva v katastri nehnuteľností. Poukázala, že žalobca nadobudol pozemky susediace s jej pozemkom dedením a neskorším vyporiadaním zdedených podielov medzi dedičmi. Žalobca mal od momentu začiatku dedičského konania vedomosť o ploche zdedených či neskôr vyporiadaných pozemkoch, preto neskoršie ohradenie väčšej plochy jeho právnym úkonom (stavbou plota zasahujúceho do pozemku žalovanej) a vytvorením stavby (plota) nie je možné s prihliadnutím na všetky okolnosti hodnotiť ako dobromyseľné, ale ako vykonávané vo vedomí o tom, že mu uhrádzovaná plocha nepatrí. Dobromyseľnosť vydržateľa odpadáva, ak sa z objektívne existujúcich skutočností dozvie, alebo mohol dozvedieť, že nie je vlastníkom predmetného právneho vzťahu.

3.2. Dovolateľka uviedla, že vlastnícke právo nemôže vydržať, kto nebol dobromyseľný, kto už na začiatku držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne, prípadne vedel, že nehnuteľnosť patrí inému. Poukázala, že dovolací súd vo vzťahu k vydržaniu uviedol viaceré rozhodnutia, medzi ktoré patrí rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/260/2008 z 10. decembra 2008 v ktorom bolo uvedené, že „predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa.

- Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí.

- Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci.
- Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva“.

3.2.1. Za právnu otázku dovolateľka považovala „Výhodnotenie podmienok vydržania je vyhodnocovacím postupom, na ktorý musia byť aplikované minimálne štandardy judikované ustálenou praxou najvyšších súdnych autorít, to s prihliadnutím na všetky právne relevantné kontexty konkrétneho prípadu“.

3.2.2. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd v prejednávanej veci vychádzal z toho, že postačuje subjektívne presvedčenie o tom, čo si žalobca myslel, že vlastní. Poukázala, že najvyšší súd vo svojej judikatúre dokonca judikoval, že dobromyseľnosť držby nestačí, ak pre nadobudnutie vlastníckeho práva boli v čase a priestore opomenuté zákonom vyžadované postupy (4Cdo/283/2009), či neznalosť zákona. Ak sa kupujúci ujali v roku 1971 držby pozemkov na základe zmluvy o ich prevode, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom, hoci zákon takúto registráciu vyžadoval, nemohli byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že sú ich vlastníckmi, aj keď subjektívne mohli byť o svojom vlastníctve presvedčení. Požiadavka na registráciu zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci bola v Občianskom zákonníku jasne a jednoznačne vymedzená v ustanovení § 134 ods. 2 (v znení platnom do 31. decembra 1991) tak, že ak sa nehnuteľná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo účinnosťou zmluvy, pričom na jej účinnosť je potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nejde o prevod do socialistického vlastníctva. Rozpor napádaného rozhodnutia s touto judikatúrou podľa dovolateľky možno vidieť predovšetkým v tom, že ak žalobca tvrdí, že len užíval to čo nadobudol v roku 1990 a táto kultúra bola oplotená, potom nie je zrejmé, aký plot staval v roku 1992 a že až do roku 2023 (resp. do vyhotovovania geometrického posudku v súvislosti so súdnym konaním) mu ním tvrdený stav v zmysle zápisu v Katastri nehnuteľností SR jednoducho nepatrilo. Subjektívne síce žalobca tvrdil, a sudy mu uverili, že len užíval čo nadobudol, no kontext celého konania a dôkazy v ňom existujúce toto tvrdenie priamo vyvracajú. Existencia subjektívneho postoja a pocitu žalobcu vo vzťahu k nespochybniteľnej konštatácii jeho vnútorného presvedčenia o existencii vlastníctva v tomto civilnom konaní neexistovala, a ak z nej odvolací súd vychádzal, postupoval opäť v priamom rozpore s judikatúrou dovolacieho súdu. Najvyšší súd SR ako dovolací súd dokonca judikoval, že subjektívny pocit o oprávnenej držbe nepostačuje. Dovolateľka dodala, že aj keď právni predchodcovia žalobcu mohli mať subjektívny pocit, že im nehnuteľnosť patrí, len takýto subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby. Ohradenie cudzej parcely žalobcom je preto z povahy konania (veci) ipso facto nutné považovať za konanie bezprávne. Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní sp. zn. III. ÚS 288/2016 z 11. mája 2016 judikoval, že predpokladom vydržania je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Dovolateľka poukázala, že predmetný pozemok nebol nikdy pred rokom 1990 oplotený tak, ako ho oplotil žalobca v roku 1992, pričom zo spisu vyplýva, že v roku 1989 pre účely vyporiadania dedičstvom nadobudnutých pozemkov bol pozemok vo vlastníctve žalobcu vytýčený kovovými rúrkami. To je ale vytýčenie, ale nie je to oplotenie, ktoré neskôr v roku 1992 vystaval žalobca a ktorým zasiahol do vlastníckeho práva žalovanej (resp. jej právneho predchodcu) a zväčšil si tak svoj pozemok. Je preto zrejmé a bez právnej spornosti, že v čase stavania plotu zasahujúceho do právneho stavu žalovanej nemohol byť dobromyseľný, pretože postavil a určil oplotením užívaciú hranicu svojho pozemku v rozpore so skutočnou hranicou, o ktorej mal od roku 1989 vedomosť. Okrem uvedeného, postavil stavbu (plot), ktorá nie je postavená zákonným spôsobom. Nie je preto možné konštatovať, že žalobca nadobudol dedením a neskôr vyporiadanim pozemky ohradené, pričom toto ohradenie u neho vyvolalo dobrú vieru v to, že je vlastníkom týchto aj sporných častí pozemkov.

3.4. Dovolateľka videla rozpor rozhodnutia odvolacieho súdu aj od judikatúry najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 4Cdo/49/2017 z 7. novembra 2017 s názorom, že „vydržanie nemôže nastať, ak držiteľ nebol v dobrej viere alebo bol na nesprávnosť svojho presvedčenia výslovne upozornený“.

3.4.1. Poukázala, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/49/2017 uviedol, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3314/11 z 2. 10. 2012).

- Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé.

- Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe.

- O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí.

- V prejednávanej veci (4Cdo/49/2017) zistený skutkový stav dobrú vieru žalovaného 2/ (posudzujúc ju prísne) konštatovať neumožňuje. Len samotná skutočnosť, že žalovaný 1/ bol zapísaný ako vlastník nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, nemohla sama osebe založiť dobrú vieru (presvedčenie) žalovaného 2/, že žalovanému 1/ svedčí aj platný právny titul, na základe ktorého je jeho vlastnícke právo v evidencii nehnuteľností zapísané.

- Pod bežnú opatrnosť, ktorú bolo možné od neho požadovať, je nutné zahrnúť požiadavku aktívneho zistenia konkrétnych skutočností, vedúcich (z hľadiska kritéria priemernej obozretnosti) k presvedčeniu, že žalovaný 1/ v čase uzatvárania kúpnej zmluvy disponoval platným nadobúdacím vlastníckym titulom. Vlastnícke právo žalobcu vzniklo na základe právnej normy, ktorá bola platná, nadobudla účinnosť a bola aj publikovaná v zbierke zákonov. Vynaložením potrebnej aktivity bola táto informácia zistiteľná a dostupná a dostupný bol aj jej obsah. Žalovaný 2/ mohol mať pochybnosti o platnom nadobúdacom vlastníckom titule žalovaného 1/.

3.4.2. Dovolateľka vzniesla v konaní podľa nej podstatný argument, a to, že časť jej pozemku, ktorý sa snažil žalobca vydržať, je a bol cestou, preto u neho nikdy nemohlo existovať presvedčenie, že pozemok je jeho vlastný. Odvolací súd v tomto kontexte uviedol nepreskúmateľnú a všeobecnú úvahu: „aj námietka žalovanej, že predmetný pozemok žalobca nemohol vydržať, pretože vedel, že ide o cestu a jej spoločnom užívaní, lebo v pkv. bolo zapísané užívacie právo a teda neužíval ju ako vlastnú. Ide o oplotenú časť pozemku a prípadná t'archa spočívajúca v práve prechodu nebráni vydržaniu pozemku s vlastníckymi účinkami.“ V pkv. bolo uvedené nasledovné: Došlo: 24. októbra 1930 pod číslom XXXX. Na základe listiny o pridelení vydané pražským katastrálnym úradom pod č. XXXXX/XX-I/X užívacie právo pre prechod pešo aj vozom v šírke 4 metre, podľa potreby platné na celý rok, a to cez podiel majetku s parcelným číslom XXX/X sa zapisuje v prospech vlastníkov nehnuteľností s parcelným č. XXX/X-XXX/XX. Dovolateľka poukázala, že uvedené znamená, že hoci mal odvolací súd vedomosť o takých skutočnostiach v kontexte veci, ktoré preukázateľne spochybňovali dobrú vieru a presvedčenie žalobcu o tom, že je vlastníkom ním ohradenej „väčšej kultúry“, túto znegovali a rozhodli v priamom opaku s existujúcimi dôkazmi - to okrem uvedeného na základe mylného záveru, že žalobca nadobudol nehnuteľnosť oplotenú - čo je v priamom rozpore s obsahom súdneho spisu. Výklad tejto súdnej úvahy a argumentácie súdu znamená, že (i) možno konštatovať vydržanie na strane vydržateľa aj (ii) keď vie, že pozemok je (iii) užívaný inými osobami - to za súčasnej situácie, že vie, (iv) že mu pozemok nepatrí. Uviedla, že k konajúcemu súdu aj napriek uvedenému judikuje splnenie podmienok vydržania, ide o taký flagrantný zásah do práva na spravodlivý súdny proces a práv v zmysle čl. 46 Ústavy, že je nutné tieto závery súdov všeobecnej sústavy súdnictva odmietnuť. Dovolateľka za kľúčovú otázku považuje a spochybňuje postoje a právne posúdenie odvolacieho súdu:

a. ako mohol existovať od roku 1984 subjektívny pocit a presvedčenie žalobcu (dedenie) o tom, že je

vlastníkom spornej časti pozemku žalovanej, ak v konaní bolo preukázané, že

- b. žalobca nadobudol dedením do podielového spoluvlastníctva a neskôr vyporiadanim podielového spoluvlastníctva pozemok p. č. XXXX/X o výmere 869 m², a súčasne ak
- c. kópia z pozemkovej mapy z roku 1988 uvádza jeho pozemok v rozsahu právneho stavu (teda v správnom a menšom rozsahu 869 m²) v správnom rozsahu, a súčasne ak
- d. geometrický plán z roku 1989 uvádza túto parcelu rovnako v rozsahu 869 m² pričom uvádza, že
- e. priebeh hranice medzi týmto pozemkom a pozemkom vo vlastníctve žalovanej je odčlenený železnými rúrkami, čo logicky
- f. preukazuje relevantnú vedomosť žalobcu o rozsahu pozemku a aj o priebehu hranice, ktorá
- g. nebola definovaná vo vzťahu ku dotknutým kultúram plotom, ale
- h. bola len vytýčená v roku 1989 železnými rúrkami, čo preukazuje že
- i. plot tak ako stojí dnes nikdy v čase nadobudnutia pozemku žalobcom neexistoval, pričom svedkovia
- j. potvrdili, že plot „oplocujúci“ si aj spornú časť pozemku žalovanej postavil žalobca v roku 1992 o čom bol
- k. do roku 1996 a 1997 viackrát informovaný, a navyše
- l. hranica ako taká bola potvrdená aj v roku 2007 protokolom o vytýčení hranice pozemku, kde žalobca explicitne uviedol, že „bol som oboznámený s priebehom vytyčovania hranice v teréne“, pričom,
- m. tento vytyčovací náčrt už konštatuje rozpor priebehu postaveného oplotenia žalobcovho pozemku s právnym stavom, a navyše v zmysle čoho
- n. žalobca nikdy nedržal ním oplotenú spornú časť dlhšie ako 10 rokov, pričom na jeho strane nemohlo existovať presvedčenie o tom, že drží spornú časť ako vlastník.

3.4.3. Dovolateľka poukázala v nadväznosti na dobrú vieru a dobromyseľnosť žalobcu na výpovede H. W. a G.. P. C. W., ktorí zhodne vypovedali svojimi vyjadreniami, že žalobca počas celej svojej držby predmetného „viac“ ohradenej časti pozemku žalovanej vedel o tom, že tento pozemok nie je jeho a že oplotenie jeho pozemku existuje vo väčšom rozsahu, ako na čo má právny nárok. Uvedené v zmysle výpovedí platí minimálne od roku 1996 (výpoveď H. W.), kedy výpovede konštatujú, že reagujúc na tieto informácie žalobca vždy „iba mykol plecom a odišiel“. G.. P. C. W. vyslovene a explicitne vysvetlil vo svojej výpovedi, že pozemok vo vlastníctve žalobcu p. č. XXXX/X bol oplotený žalobcom v roku 1992/1993 (teda 8 rokov po dedení a 3 roky po vyporiadaní dedičov) pletivovým plotom na betónových petkách, pričom išlo o nový plot, ktorý tam nikdy predtým neexistoval, pretože predtým tam existoval len oplotenie v stave drevenných železničných podvalov a ostnatého oplotenia ovinutého v častiach dokonca okolo starej višne a nie v rozsahu, v akom žalobca vybudoval nový plot. Táto výpoveď svedka nebola v predmetnom civilnom sporovom konaní ničím vyvrátená, nepoprel ju ani žalobca. Kontexty a následky vyhodnotenia a právneho posúdenia splnenia podmienok vydržania žalobcom zo strany odvolacieho, ale aj prvoinštancného súdu celkom jednoznačne prezentovali argumenty, ktoré sú v priamom rozpore s vyššie uvedenou ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu. Žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť a zaviazat žalobcu na úhradu trov konania žalovaného v rozsahu 100 %, alternatívne rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalobca sa vyjadril k podanému dovolaniu a uviedol, že s rozhodnutiami súdov nižších inštancií sa stotožňuje a považuje ich za skutkovo a právne správne, dostatočne odôvodnené. Navrhol dovolanie odmietnuť a žalovanú zaviazat na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5.1. Dovolateľka v podanom dovolaní uplatnila výlučne dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia

právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

5.2. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd skúmal, či dovolateľka v dovolaní identifikovala takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie, ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vymedzila jej podstatu a uviedla súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré žiadala nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu. Len s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu korešpondujúce označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľky odvolací súd riešil nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

5.3. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľka túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľky vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania.

5.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako dôvod prípustnosti dovolania sa „viaže na ustálenú judikáciu najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky“ - Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, Nakladateľství C. H. BECK. Bratislava 2016, str. 1382.

5.5. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/113/2017 naostatok vychádza zo širšie chápaného obsahu pojmu „ustálená rozhodovacia prax“ tak, že jeho súčasťou sú tiež právne závery vyjadrené v rozhodnutiach, ktoré boli v minulosti ako judikáty publikované v oficiálnych informačných médiách vydávaných vtedajšími inštitúciami stojacimi na vrchole sústavy všeobecných súdov.

5.6. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP má byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má teda len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľky odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 433 a § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľku priaznivejším spôsobom.

5.7. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľka uplatniť. Dovolačiaci dôvod preto dovolateľka musí vymedziť tak, že uvedie, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

5.8. Dovolačiaci súd je pritom viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľka za nesprávne a pri posúdení prípustnosti dovolania môže dovolací súd zohľadňovať aj svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľka neoznačila (sp. zn. I. ÚS 51/2020).

6. Dovolačiek poukázala na odklon odvolacieho súdu od rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/260/2008 z 10. decembra 2008 a položila právnu otázku v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP: „Vyhodnocovanie podmienok vydržania je vyhodnocovacím postupom, na ktorý musia byť aplikované minimálne štandardy judikované ustálenou praxou najvyšších súdnych autorít, to s prihliadnutím na všetky právne relevantné kontexty konkrétneho prípadu.“

6.1. Žalovaná použila predmetné rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/260/2008 na podporu tvrdenia, že vydržanie je vylúčené, ak držiteľ len subjektívne verí, že je vlastníkom, bez objektívnych dôvodov. Je názoru, že odvolací súd vychádzal z toho, že postačuje subjektívne presvedčenie o tom, čo si žalobca myslel, že vlastní. Rozpor napádaného rozhodnutia s judikatúrou najvyššieho súdu vidí predovšetkým v tom, že ak žalobca tvrdí, že len užíval to čo nadobudol v roku 1990 a táto kultúra bola oploštená, potom nie je zrejmé, aký plot staval v roku 1992 a že až do roku 2023 (resp. do vyhotovovania geometrického posudku v súvislosti so súdnym konaním) mu ním tvrdený stav v zmysle zápisu v Katastri nehnuteľností SR jednoducho nepatrí. Subjektívne síce žalobca tvrdil, a súdy mu uverili, že len užíval čo nadobudol, no kontext celého konania a dôkazy v ňom existujúce toto tvrdenie priamo vyvracajú. Existencia subjektívneho postoja a pocitu žalobcu vo vzťahu k nespochybniteľnej konštatácii jeho vnútorného presvedčenia o existencii vlastníctva v tomto civilnom konaní neexistovala, a ak z nej odvolací súd vychádzal, postupoval v priamom rozpore s judikatúrou dovolacieho súdu. Najvyšší súd SR ako dovolací súd dokonca judikoval, že subjektívny pocit o oprávnenej držbe nepostačuje.

6.1. Dovolačiaci súd uvádza, že v rozhodnutí 5Cdo/260/2008 z 10. decembra 2008 sa zdôrazňuje, že „subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby vecí“. Teda držiteľ nemôže jednoducho tvrdiť, že si myslí, že má vlastnícke právo. Musí mať na túto vieru objektívny základ, ktorý preukazuje, že konal ako vlastník - napr. plot, faktické užívanie, absolútnu kontrolu nad pozemkom.

6.2. Dovolačiaci súd je názoru, že na rozdiel od prípadu v rozsudku 5Cdo/260/2008, kde súd skonštatoval, že držiteľ nemal objektívny dôvod na domnienku vlastníckeho práva a išlo len o jeho subjektívny pocit, žalobca v tejto veci preukázal reálne vonkajšie prejavy výkonu vlastníckych práv (zdedenie nehnuteľností po svojom otcovi v r. 1984, vyporiadaním podielového spoluvlastníctva v r. 1990, oploštenie z roku 1991, neskôr murované oploštenie v r. 2003 (nadväznosť na pôvodné oploštenie v prírode) s ohľadom na skutočnosť, že medzi stranami nikdy neboli spory a už vôbec nie o hranicu. Až v roku 2007 mala matka žalovanej ako nová vlastníčka parcely č. XXXX/X vyzvať žalobcu, aby ju prestal užívať. Okresný súd v bode 32. rozsudku uviedol, že parcela č. XXXX/X je okrajovou parcelou na juhozápadnej časti usadlosti a bola oploštená železničnými podvalmi, troma pásmi ostnatého drôtu, všetko prerastené orgovánom, z južnej strany bola veľká zelená vstupná brána, ktorá po vyporiadaní pripadla k parcele F. C. - W.ñ.. Staré oploštenie na parcele č. XXXX/X odstránil P. W. a asi o dva roky na to, v roku 1991, žalobca v jednej línii so zelenou bránou postavil oploštenie z betónových stĺpov a pletiva. Neskôr asi v roku 2003 na

mieste týchto betónových stĺpov vyhotovil murované oplotenie. V roku 2007 matka žalovanej, pani C. - W. ako nová vlastníčka parcely č. XXXX/X vyzvala žalobcu, aby ju prestal užívať. Okresný súd v bode 37. rozsudku uviedol, že žalobca vstúpil do užívania nehnuteľnosti parcela č. XXXX/X v roku 1984 spolu so svojimi súrodencami, oplotenie existovalo, bolo rešpektované, nebolo preukázané, že by mal niekto z nich pochybovať o priebehu hranice. Cesta, ktorá mala prebiehať po parcele č. XXXX/X existovala a lemovala južný a západný okraj majera a jej umiestnenie sa nemenilo. Takto užívali nehnuteľnosť do vyporiadania a aj po ňom. Vzhľadom na veľmi malú výmeru z parcely č. XXXX/X, ktorá bola priradená k parcele č. XXXX/X, necelých 10 %, bežný človek pri všetkej opatrnosti si to nemôže všimnúť. Žalobca nemal dôvod dávať premeriavať hranice nehnuteľností, nakoľko už oplotené boli, nehnuteľnosť poznal, ako malé dieťa tam určitý čas býval a zdedil ju po otcovi. Až 15. 11. 2007 došlo k riadnemu premeraniu parciel č. XXXX/X a č. XXXX/X a zisteniu nesúladu medzi užívateľom a právnou hranicou týchto pozemkov. Do roku 2007 mu jeho dobrú vieru relevantným spôsobom nikto nenarušil. Nemožno mu pričítať neopatrnosť v tomto. Uvedené sa nezmenilo ani vtedy, keď bol spoluvlastníkom už len s bratom P. a následne od roku 2002 už sám. Tieto skutočnosti ako ich ustálili súdy oboch stupňov zakladajú objektívny základ dobrej viery podľa § 130 Občianskeho zákonníka. Ak žalobca veril, že len obnovuje starý plot, ktorý tam stál od dôb jeho predkov, potom mal objektívny dôvod domnievať sa, že pozemok mu právom patrí. Žalobca stavbu plota nevykonával na „zelenej lúke“, ale podľa vykonaného dokazovania na miestach, kde sa nachádzali zvyšky starého plota, túto skutočnosť dosvedčili aj ďalší priamy svedkovia. Aj keby žalobca postavil nový plot v mierne odlišnom priebehu, rozhodujúci je úmysel držať danú časť ako vlastníka. Ak bol v dobrej viere, že ide o súčasť jeho pozemku, a tento úmysel bol verejne zjavný (plot, starostlivosť, užívanie), potom zákonné podmienky vydržania boli splnené. Žalovaná tvrdí, že žalobca nemohol byť v dobrej viere - ale dobrá viera sa zo zákona predpokladá (§ 130 ods. 1 OZ) a žalovaná ju musí vyvrátiť. Pokiaľ žalovaná namieta, že parcela č. XXX/X ako prístupová cesta nemôže byť predmetom vydržania, tak dovolací súd poukazuje, že pozemok bol vo vlastníctve cirkvi, konkrétne cirkevnej právnickej osoby, s ním mohla ako vlastníka voľne nakladať a neznamená prekážku vydržania. Vyhodnocovanie podmienok vydržania (napr. oprávnenosť držby, uplynutie zákonom stanovenej doby, pokojná a nerušená držba..) sú právne kritériá, ktoré musia byť naplnené, aby vydržanie mohlo byť úspešne naplnené. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa pri vyriešení právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie vo veci, neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nebola naplnená podmienka prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

7. Dovolateľka videla odklon odvolacieho súdu aj s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/49/2017 z 10. decembra 2008 a položila právnu otázku: „vydržanie nemôže nastať, ak držiteľ nebol v dobrej viere, alebo bol na nesprávnosť svojho presvedčenia výslovne upozornený“.

7.1. Dovolací súd poukazuje, že môže skúmať, či odvolací súd správne právne posúdil, čo znamená „dobrá viera držiteľa“ v kontexte upozornenia, ale nevstupuje do toho, čo sa skutočne stalo (teda či bol žalobca alebo nebol upozornený) - to je skutkový základ, ktorý musí rešpektovať. Rozsudok na ktorý poukázala žalovaná judikuje najmä zásady: 1. dobrú vieru nemožno zakladať na nevedomosti o zápise v katastri nehnuteľností, pokiaľ si vlastníka neoverí právny stav. 2. ak bol držiteľ výslovne upozornený, že nemá právny titul, môže stratiť dobrú vieru, 3. vydržanie nie je možnosťou, ako „obísť“ právne chyby pri nadobudnutí vlastníctva. V rozhodnutí na ktoré sa dovolateľka odvoláva išlo podľa názoru dovolacieho súdu o prípady, kde držiteľ nemal žiadny titul k pozemku, bol výslovne upozornený na nesúlad so zápisom v katastri, a z okolností a zisteného skutkového stavu bolo zjavné, že sa nemohol domnievať, že je vlastníkom. V prejednávanej veci je ale situácia kvalitatívne odlišná. Žalobca užíval predmetnú časť parcely pokojne a nepretržite viac ako 10 rokov pred akoukoľvek výzvou, čo je rozhodujúce. Žalobca výslovne uviedol a v konaní to bolo aj preukázané, že právni predkovia žalobcu a žalobcu sa riadili podľa oplotenia nehnuteľnosti v prírode. Žalobca neporušil žiadnu z povinností v súvislosti katastrálnym zápisom, keďže išlo o faktickú držbu časti susednej parcely (nie nadobudnutie na základe neplatnej zmluvy). Vo veci na ktorú žalovaná odkazuje bola dobrá viera držiteľa spochybnená už v priebehu vydržacej lehoty a držiteľ nemal žiadny právny titul ani reálny dôvod na presvedčenie, že mu pozemok patrí. Uvedený judikát na daný skutkový stav nedopadá a nemôže byť použitý na podporu tvrdení žalovanej. Na základe uvedeného sa odvolací súd právnymi závermi, na ktorých založil

napadnuté rozhodnutie v nastolenej otázke dobrej viery neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

8. Skutočnosť, že strana sporu sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, sama osebe nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť jej dovolania. Poukaz dovolateľky na uvedené rozhodnutie nebol spôsobilý zvrátiť záver vec prejednávajúceho senátu o neprípustnosti podaného dovolania z dôvodu odklonu odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľka preto nedôvodne namietala odklon (odvolacieho súdu) od ustálenej rozhodovacej praxe (dovolacieho súdu) pri riešení právnej otázky, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP]. Dovolací súd nezistil, že v danej veci by išlo o naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená), a ani podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne). Dovolanie preto aj v tejto časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

9. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

10. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.